

Історія кримської фармації

Історія розвитку кримських аптек бере початок із 18 листопада 1823 р., коли в місті Євпаторії по вул. Морській (зараз — Караєва), 4 відкрився перший заклад аптекарського помічника В. Шпурха (нині — Євпаторійська аптека-музей, в її експозиції представлені посуд, ручне обладнання й механізми, що застосовувалися під час виготовлення лікарських форм, старовинні преїскуранти різних ліків). Таврійська губернія складалася тоді із 7 повітів. У 1845 р. в ній налічувалося 15 вільних аптек

«ДЛЯ УДОБСТВА НУЖДАЮЩЕЙСЯ ПУБЛИКИ»

У 1874 р. залізниця зв'язала з континентом губернський центр Сімферополь. Розпочалося заселення околиць. В Євпаторії з'явилися невеличкі фабрики, майстерні, збільшилася кількість мешканців. В архівах зберігся документ про заснування другої аптеки. У 1895 р. на засіданні Євпаторійської міської управи слухалася заява провізора М. Ракицького «коим ходатайствует о выдаче удостоверения в том, что предполагаемая им к открытию вторая аптека по своему местоположению представляет удобство для нуждающейся в ней публики и об определении расстояния предполагаемой к открытию аптеки в доме Тюнджи от существующей ныне таковой...».

Як бачимо, аптеки відкривали в будинках, зручних за місцем розташування для мешканців міста. Також відкриття аптечної мережі суворо регламентувалося з метою створення найбільш оптимальних умов для власників аптек й усунення конкуренції між ними.

У 1903 р. на вулиці Лазаревській в Євпаторії звели двоповерхову кам'яницю, де в 1909 р. провізор Якобсон відкрив третю приватну аптеку.

Однак на шляху створення нових закладів поставало чимало перепон. Так, у 1900 р. у Сімферополі

ПІСЛЯ ВСТАНОВЛЕННЯ В ЛИСТОПАДІ 1920 р. У КРИМУ РАДЯНСЬКОЇ ВЛАДИ АПТЕЧНА СПРАВА БУЛА НАЦІОНАЛІЗОВАНА

на 48,8 тис. населення діяли лише три аптеки. Із 1882 р. в Алушті, із 1888 р. в Сімферополі та з 1892-го у Судаку працювали земські аптеки — заклади без права вільного продажу ліків, тобто препарати відпускали лише тим, хто проходив стаціонарне або амбулаторне лікування. Інший відпуск медикаментів був заборонений.

Аптеки вдавалося придбати особам, які не мали жодного стосунку до фармації. Чимало власників здавали їх в оренду, а орендарі — управляючим. У такий спосіб від однієї аптеки намагалися отримати подвійний прибуток — і власник, і орендар.

БІЛЬШЕ АПТЕК — БІЛЬШЕ АПТЕКАРІВ

Після встановлення в листопаді 1920 р. у Криму радянської влади аптечна справа була націоналізована. У той період на півострові вже функціонували 58 аптек. Колишній земський аптечний склад реорганізували в центральний аптечний склад.

Відповідно до постанови Кримської Ради народних комісарів від 31.03.1925, був затверджений статут аптечного об'єднання «Кримаптекоуправління», а через 4 місяці у Кримській республіці організоване Кримське аптечне управління шляхом злиття Кримдержмедторгу і 6 районних аптечних об'єднань, обласного складу, 5 районних складів, 49 аптек і 4 аптекарських магазинів.

У 1930 р. переглянули стан сільської аптечної мережі й покращили медикаментозне обслуговування сільського населення Криму. Також аптечна мережа розширилася в містах Керчі, Ялті та Бахчисараї. Загальний товарообіг в аптечній мережі півострова зростав рік у рік і в 1940 р. досяг 26,5 млн рублів.

Кількість аптек у Криму збільшилася із 67 у 1928 р. до 104 аптек і 125 аптечних пунктів у 1940-му. До 1922 р. у Сімферополі діяли 9-місячні курси із вдосконалення знань практикантів. Цього ж року у Сімферополі відкрився фармацевтичний технікум, який забезпечував кадрами всю аптечну мережу області. Пізніше навчальний заклад реорганізували у фармацевтичну школу в Ялті.

Велика Вітчизняна війна нанесла аптечному господарству величезних втрат: на окупованій території Криму німецьким військами було знищено, зруйновано й пограбовано 69 аптек, 14 аптекарських магазинів, обласний аптечний склад, 8 контрольно-аналітичних лабораторій, галеново-фармацевтичне виробництво, 6 міжрайконтор. У цілому збитки становили 27 млн рублів.

Після звільнення Криму в 1944 р. відновило роботу Кримаптекоуправління, відкрилися 5 міжрайконтор, контрольно-аналітична лабораторія, аптечний склад, оптика та 29 аптек.

У роки першої післявоєнної п'ятирічки особливу увагу приділяли зміцненню матеріально-технічної бази аптечного господарства. У цей період кількість аптек зросла до 14, а аптечних пунктів стало 187.

Під час другої п'ятирічки капітально відремонтували близько 40 об'єктів, виготовили нові меблі й обладнання для аптек. Була ліквідована дефектура (відсутність) стрептоміцину й пеніциліну, покращилося постачання аскорбінової кислоти і протитуберкульозних препаратів. Заготовлено 12 т дикорослої лікарської сировини.

Із 1 січня 1954 р. аптечна мережа Криму увійшла до складу Головного аптечного управління МЗ УРСР і налічувала 99 аптек із загальним товарообігом майже 50 млн рублів. В аптечних закладах Криму працювали 89 провізорів і 422 фармацевти.

Задля поліпшення організації лікарського забезпечення населення, лікарняно-профілактичних і санаторно-курортних закладів при центральному аптечному складі в 1964 р. був організований відділ інформації, а в Сімферополі, Севастополі, Керчі, Ялті та Євпаторії відкрилися довідкові столи. Номенклатура лікарських препаратів і виробів медичного призначення становила близько 2 тис. найменувань.

Підготувала Лариса Дедишина